

28. Slovo o domnělé nesnázi.

Překážky jsou proto, aby překazeny byly.

Zlý jazyk všechno pokálí.

Moudré ucho nedbá na hloupé řeči.

Můj dobře míněný návrh, pouze z lenosti, nevědomosti a pošetilé závisli snad povržen, těžko se ujímati bude, leda na blahomyslnějších kollaturách, kde rozumnější lid a apoštolský kněz, žádných nesnází a překážek se neboje, všeho dobrého a bohumilého k mravnosti vedoucího horlivě se chápe.

Trkavá vlastní závist nás ovšem na všech končinách hubí, a dobru bohužel u nás zniku nedává; z hlouposti a slaboty u nás druh druh a hněte. Páleč umučil Husa. Podlá to myšlénka: „počkej brachu, ty bys mohl míti z toho užitek, slávu, čest, z toho já tebe srážeje vše ti pokazím.“

Ale je to rozumné, je to hodné? proto, že někdo z něčeho užitek, dobrou pověst má aneb míti může, čehož za své namahání, za svou obětavost, a statečnost zasluhuje, u všem jemu překážeti? Myslíš-li nerozumný závistivče, že tvůj pilný spoluobčan nad míru velký užitek bude míti, hled ho v něm, čestně s ním řevnuj, moudře obmezovati, a budete oba užitek míti, k blahu a ke cti vám to bude. Bezumně ho zničiv cos vyvedl? — jen pouze rušivého hloupého ducha osvědčils; sám ničeho nevytvořiv, proti své člověcké důstojnosti,

proti obecnému dobru jsi se provinil! Může na světě mizernějšího ducha býti? Může někdo šťasten býti, když sám sebou co rušivým ničemou pohrdati musí?

Sám sebe málo miluje, kdo druhému závidí.

Naděju se, že snad můj dobromyslný návrh do tráí aneb na skálu nepadne, protože mezi spoľubčany mnoho blahomyslných lidomilů jest, kteří se obecného dobra statně ujímají.

Kdo závistiv, sám sobě křiv.

Závistí ještě nikdo nezbohatnul.

Chvalitebný a památný příklad a podnět by mohly ony kollatury, v zakládání kollaturní spořitelny, po domovině naší dáti, jenž v lůně svém město, městečko s trhy mají. Nepochybuju, že by se k takové čilejší kollatuře všechny okolní kollatury rády přibočily. Spojenými takto silami velmi mnoho by obecnému blahobytu napomaháno bylo, finanční rozum by se bystřil, řemesla, orba nabyvše peněžité síly více by se průmyslu, obchodu chápaly. No, nezkvívalo by tím národní hospodárství, nerozumahala by se zámožnosť po vlásti?

Příležitost znamenitá týdnenních trhů po městech velkého prospěchu spořivým občanům po okolině poskytuje. A však zakládající kollaturní spořitelny a chtějí míti po vlásti důvěry, uživejte staroslavného svatováclavského svého jazyka, mluvte píšíce každému srozumitelně.

Cizina nás posud mýlila, na rozumu mášla,

chápanost naší nerozumitelností zachmuřovala, a proč? aby z naší pošetilosti, nevědomosti chytře a lstivě kořistila.

Nekořme se cizině jako modle, a hned bude lépe!

29. Velkých hovorů způsobí snad rukojemství, jež občané spořitelně dáti mají, aby důvěry v obecnstvu spořivém nabyta. Zpozdilci budou z komára velblouda dělati, a domnělé nesnáze vyhledávati, kde jich není.

Bázlivý ne mnoho opraví,

Rukojemství za spořitelnu může dáti veškerá obec t. j. všichni její občané dohromady; aneb pouze obec majíc pole a les; aneb někteří blahomyslní občané mohou buď celou živností, aneb jen polovinou, i také čtvrtinou své živností za spořitelnu ručiti. Nesnáze v tom není žádné. Proč? Kollaturní spořitelna má více rukojemců, všichni jsou jejími dozorcemi. Víc lidí víc vidí. Nic by tak snadno pozornosti jejich neušlo. Ředitel a spolu pokladník složí důklad (kauci), aneb dá svojí majetnost do jistoty (zástavy). Peníze do větru půjčovány nebudou, každý vypůjčovatel vykáže se dostatečnou jistotou. Kdo hypoteky pevné nemá, peněz mu pučeno nebude. Spořitelna teda na jistotách (hypotekách) dlužníků založena bude, dlužníci svými jistotami jsou její hlavní a věcnatí ručitelové. Tak zvaní kaventi a zakládatelové spořitelny kollaturní, jsou jen rukojmími dle jména.

Semotam blahomyslný šlechtic uctivě dožádán, také své rukojemství kollaturní spořitelně dobrotivě poskytne.

Že lidomilové a blahomyslníci v některých kollaturách, kde mnoho hlupoňů a sobíků pohromadě na nesnáze narážejí, jisto jest, protože snad nikde takového sprostáctví a nerozumu není jako mezi našim opozdilým lidem. Tam sprosták a lenoch bude klabosif: „Kmotře nezačínajte nic nového, naši otcové ničeho o tom nevěděli, a byli živi;“ — zde opět kořala aneb bratr z mokré čtvrtě zahovoří: „sousedě, nelámejte si nad tím hlavu a pojďte pit, co je potom, naši předkové hodně pili a hráli, hlavu sobě nelámali!“ Oude zas roztahuba v hromadě plácne: „lidičky dejte si s tím svatej pokoj, čert ví co v tom vězí!“ Jinde zaryté soběctví a zpanštllost v občanské hromadě nezámožného, ale rozumného zakřikne: „ty tam mlč!“ atd.

Bídnější je mrzák na rozumu, než-li na těle.

Člověk dobrého srdce snází se každou věc, každé dílo obrátit v dobro; člověk chuděra na duchu a zlého srdce překrucuje všechno dobré ve zlé.

Proto ale milí braši v nevědomosti své sprostě smýšlejíce, pokrok ze západu k nám se hrnoucí nezastavíte. Jestli oči své neprotřete a rozum do hrsti nevezmete, uvidíte že vás cizina překoná a že se v Nouzově a na Chudobě ocítnete.

S hloupostí nouze sousedí,

Co jeden sprosták zkazí, deset moudrých nenapraví.

Avšak blahomyslní hned tak od svého neupustějí. Co se jim hned po prvé, po druhé, po třetí . . . . nepodaří, povede se jim po páté, po desáté, konečně toho přece vytrvalostí a pevnou vůlí docílí.

Těžkost ustoupí, kde vůle přistoupí.

V protivnosti chop se zmužilosti.

Sprostáci, lenoši, sobíkové! nechtíce býti dobrými občany a národovci, aspoň dobru a blahu nepřekážete.

1. The first part of the report is devoted to a general
 description of the work done during the year. It is
 divided into two main sections, the first of which
 deals with the work done in the laboratory and the
 second with the work done in the field.

2. The second part of the report is devoted to a
 detailed description of the work done in the
 laboratory. It is divided into three main sections,
 the first of which deals with the work done in the
 laboratory during the year, the second with the work
 done in the laboratory during the year, and the third
 with the work done in the laboratory during the year.